

การพัฒนาห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาคสำหรับนักเรียนธรรมศึกษาชั้นตรี
THE DEVELOPMENT OF ONLINE CLASSROOMS OF DHAMMA SUBJECTS FOR FIRST LEVEL
UNDERGRADUATE STUDENTS

พระเจริญพงษ์ วิชัย, ดร.¹, พระมหาสาทร บุญชุย,ดร.,
พระมหานอม พิมพ์สุวรรณ, ดร., ดร.สายน้ำผึ้ง รัตนงาม, ดร.คิตา องอาจ
Phrajaroenphong Wichai,Dr. ¹, Phramahasathorn Boonchuya,Dr.,
Phamahatanom Pimsuwan,Dr., Dr.Sainumpung Riattanangam, Dr.Kita Ongard
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
charoenphong.wi@mcu.ac.th¹

Received 11 November 2021; Revised 10 July 2021; Accepted 30 August 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาคสำหรับนักเรียนธรรมศึกษาชั้นตรี 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการสอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์กับการสอนแบบปกติ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่สอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนวัดเวฬุวนาราม ตำบลลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2563 จำนวน 50 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 25 คน กลุ่มควบคุม 25 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้, ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี, และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้คือ t-test for Independent Group และ t-test for Dependent Group

ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ($\bar{x} = 30.44$: $\bar{x} = 26.00$) ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบโดยใช้ค่าทดสอบ t-test for Independent Group พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 45.75$: $\bar{x} = 20.75$) ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบโดยใช้ค่าทดสอบ t-test for Dependent Group พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มทดลองพึงพอใจต่อห้องเรียนออนไลน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนพอใจที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.25$) นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน ($\bar{x} = 4.07$) และนักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ($\bar{x} = 3.98$) ตามลำดับ

คำสำคัญ : ห้องเรียนออนไลน์, ธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี

Abstract

The objectives are 1) to develop an online learning to stimulate the an analysis Dhamma learning for students-Level I, 2) to compare the learning outcomes on the analysis Dhamma between the online and normal teaching method, 3) to compare the learning outcomes on Analysis Dhamma between Pre- and Post- study, run by online using an experimental research methodology. The sample is 50 primary school students, year 4-6, Veluvanaram Primary school, Tambon Lamphaya, Banglane district, Nakhornpathom province, in B.C 2563, 2 groups sorted an experimental group of 25 and a controlled group of 25. The tools are the learning management plans, online learning - analysis Dhamma, and questionnaire. The statistics are (t-test for Independent Group) and (t-test for Dependent Group).

The finding of learning outcomes of the experimental group was higher than controlled group (= 30.44 : = 26.00) respectively and the comparison results using t-test for Independent Group (the experimental group students) was higher than the control group in differentially significant statistic at (.05).

The learning outcome achievement of the students showed that post-study was higher than pre-study at (= 45.75 : = 20.75) respectively, and the comparison using t-test for dependent Group showed the learning achievement of the experimental group students, post-experiment was higher than pre-experiment in differentially significant statistic at (.05).

The experimental group run by online had satisfied to the ready-made lessons in overall area at a high level (= 3.89), considering individually, it was at high level, students were happy to be involved in various activities at (= 4.25), students learned with joy and fun at (= 4.07) and students can apply knowledge to their lives at (= 3.98) respectively.

Keyword: online learning classroom, Dhamma analysis, Dhamma Studies Level I

บทนำ

การศึกษาที่ให้แก่มีความรู้เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการสร้างให้นักเรียนเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ แต่จะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมด้วย เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม แก้ปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของเยาวชนไทยในปัจจุบัน การที่จะให้คนในสังคมมีคุณธรรมจริยธรรมอันจะส่งผลให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้นั้น ควรมีการส่งเสริมและปลูกฝังในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมตั้งแต่ยังเยาว์วัย ระบบการศึกษาปัจจุบันนี้มีความย่อหย่อนในเรื่องนี้มาก การให้การศึกษาแก่เด็ก กลับกลายเป็นการสูบเอาความสุขออกจากตัวเด็กไป เด็กออกจากโรงเรียนสำเร็จการศึกษาไปพร้อมด้วยความหิวโหยกระหายความสุข พร้อมทั้งจะกอบโกยแย่งชิงความสุขให้เต็มที่ เมื่อเด็กขาดความสุข มุ่งแต่จะหาความสุข ก็ต้องแย่งชิงกัน เมื่อขาดสุขก็มีทุกข์ คนที่มีทุกข์ก็เอาทุกข์ไประบายให้แก่สังคม คนที่หิวโหยกระหายความสุข แสวงหาความสุข ก็เบียดเบียนแย่งชิงทำความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น เราจึงหวังได้ยากว่า คนที่ได้รับการศึกษาแบบนี้จะสร้างสรรค์สังคมให้สงบสุขได้ ดังนั้น ในการให้การศึกษาแก่เด็ก เราจึงต้องให้เขามีจิตใจที่มีความสุขอยู่ในตัว เมื่อเขามีความสุขแล้ว เขาก็

พร้อมที่จะระบายความสุขให้แก่สังคมด้วย คนที่มีทุกข์ก็นำทุกข์ไประบายให้แก่ผู้อื่น คนที่มีสุขก็จะเอาความสุขไปเพื่อแผ่ระบายสุขนั้นแก่ผู้อื่น (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2542)

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผู้เรียนด้วยกระบวนการเรียนการสอนธรรมศึกษาในสถานศึกษาจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาและหลักธรรมคำสอนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันจนเกิดเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสม เป็นคนดีของพ่อแม่ ครู เพื่อน และสังคม (สำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2549) เป็นผู้ที่มีความดี มีความสุข เป็นคนดี และคนเก่ง สร้างประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคม ช่วยลดปัญหาสังคม และพัฒนาให้สังคมเป็นสังคมที่น่าอยู่

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ 20/2557 เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2557 เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า กระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือ ที่ ศธ 0235/2467 ลงวันที่ 4 กันยายน 2557 แจ้งว่า กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง กระทรวงวัฒนธรรม และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษาในสถานศึกษา เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2557 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจหลักพุทธธรรมที่ถูกต้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และเพื่อให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนและการสอบธรรมศึกษา โดยให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม, 2558) จึงกล่าวได้ว่าการศึกษาระบบธรรมศึกษา เป็นอีกความหวังหนึ่งของสังคมในการช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน สอดรับกับความต้องการของสังคมที่กำลังเรียกร้องหาคุณธรรมจริยธรรม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสันติสุข

จากการศึกษาสภาพการศึกษาระบบธรรมศึกษาในปัจจุบัน พบว่า ยังมีปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนหลายประการสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้ คือ วิธีการเรียนการสอนในแบบเดิม ๆ เช่น การสอนให้ท่องจำ ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น ระยะเวลาในการทำการเรียนการสอนสั้นไป เนื้อหาที่สอนเป็นนามธรรมยากต่อการอธิบายให้มองเห็นและเข้าใจเป็นรูปธรรม ผู้เรียนยังมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาธรรมะ เห็นว่าเป็นวิชาที่น่าเบื่อไม่น่าสนใจ ผู้สอนขาดเทคนิคและวิธีการสอนแม้ว่าผู้สอนจะมีความรู้ดีและมีความตั้งใจในการสอนแต่ขาดเทคนิคและวิธีการสอนก็จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่บรรลุเป้าหมาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ขาดการพัฒนาแบบเรียนการผลิตตำราเสริมหรือคู่มือประกอบการเรียน หนังสือ ตำรา เอกสาร แบบเรียน ใช้ภาษาที่ยากต่อการทำความเข้าใจของผู้เรียน เนื้อหาสาระไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับบุคลิกภาพของผู้เรียน วิธีการจัดการเรียนการสอนไม่ทันสมัยต่อการเรียนรู้ของเด็กรุ่นใหม่ครูผู้สอนใช้วิธีบรรยายทำให้เบื่อหน่าย และไม่สนใจที่จะเรียน (สำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2549) ขาดสื่อการเรียนการสอนที่จูงใจให้เรียน ขาดสื่อการเรียนการสอนที่จะให้เด็กได้ร่วมทำกิจกรรมในการคิดและพัฒนาตนเอง

การนำเอาแนวคิดการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี บรรจุไว้ใน Google Classroom เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยการอ่านเนื้อหา ทำแบบทดสอบตามลำดับขั้นตอน จากง่ายไปหายาก ส่งเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียน สนองเด็กเรียนเร็ว ใช้ซ่อมเสริมเด็กเรียนช้า ช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่จำกัดเวลาเรียน ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้ทันที นับว่าเป็นการเสริมแรง ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้

จากความเป็นมาและความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาระบบธรรมศึกษา และความสำคัญของการสร้างสื่อบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้ Google Classroom เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียน ดังที่กล่าวมา จึงสนใจ

ศึกษาการพัฒนาห้องเรียนออนไลน์เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้วิชาธรรมวิภาคสำหรับนักเรียนธรรมศึกษาชั้นตรี เพื่อเป็นการสร้างสื่อการเรียนการสอน ในรายวิชาธรรมวิภาค ตามหลักสูตรธรรมศึกษาชั้นตรี ช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความสนใจและใคร่ศึกษาเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น นับได้ว่าเป็นวิธีการเผยแพร่พระพุทธศาสนาอีกประการหนึ่งที่ผู้เรียนสามารถนำเอาความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมที่ได้ศึกษาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีความประพฤติทางกาย วาจา และใจที่ประกอบด้วยสุจริตธรรม ละเว้นทุจริตธรรม ดำรงตนอยู่ด้วยความสุขและสร้างสรรค์สังคมให้เป็นสังคมนิยมธรรม อยู่ร่วมกันด้วยธรรมอย่างมีความสุข ดังมีพุทธพจน์ที่พระพุทธองค์ตรัสรับรองว่า “ผู้ประพฤติธรรมย่อมอยู่เป็นสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า” (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 169 หน้า 85) จึงเป็นทางออกหนึ่งของการแก้ไขปัญหาคุณธรรมจริยธรรม ด้วยการสร้างสื่อการเรียนการสอนให้ผู้เรียนหันมาศึกษาธรรม เพื่อให้รู้ธรรม และมีธรรม นำพาชาติไทยหมุนไปสู่ความสงบสันติสุขยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาห้องเรียนออนไลน์เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้วิชาธรรมวิภาค สำหรับนักเรียนธรรมศึกษาชั้นตรี
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ระหว่างการสอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรีกับการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ก่อนเรียนและหลังเรียนที่สอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนวิชาธรรมวิภาค นักธรรมชั้นตรี โดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนวิชาธรรมวิภาค นักธรรมชั้นตรี โดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง

การทบทวนวรรณกรรม

การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้ Google Classroom

สำหรับมุมมองทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 คอมพิวเตอร์จะเป็นเครื่องมือหลักสำคัญสำหรับผู้สอน เพื่อเข้าถึงทรัพยากรการเรียน การเตรียมแผนการสอน ให้การบ้านและติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง ผู้สอนจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อม ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 แอปพลิเคชัน Google Classroom ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ Google Apps for Education เป็นชุดเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกด้านการศึกษาเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่ให้บริการฟรีสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการยึดหลักการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักเรียน เป็นรูปแบบการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยที่ผู้สอนสามารถดำเนินการสั่งงานหรือการบ้านผ่านระบบ Google Classroom และระบบจะทำการส่งการบ้านไปยังผู้เรียนผ่านอีเมลซึ่งจะเป็นการประหยัดทรัพยากรกระดาษเป็นอย่างมาก และผู้เรียนก็จะทำการเข้าสู่ระบบเพื่อทำการบ้านและส่งการบ้านกลับไปยังอาจารย์ผู้สอนได้ทันที ซึ่งอาจารย์ผู้สอนจะสามารถติดตามการทำการบ้านโดยการตรวจสอบสถานะของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ Google Classroom ยังได้ผนวกความสามารถใน

การติดต่อสนทนาออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนสามารถซักถามข้อสงสัยในงานหรือการบ้านที่ได้รับมอบหมายได้ทันที (กิตติศักดิ์ สิงห์สูงเนิน และณมน จีรังสุวรรณ, 2558)

แนวคิดเกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูป

การสอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เป็นการศึกษาด้วยตนเองมีมาตั้งแต่ยุคกรีกโบราณสมัยโสเครตีส นักปรัชญาชาวกรีก เพราะเป็นการสอนแบบตั้งคำถาม และหาคำตอบให้แก่ตนเองซึ่งคล้ายกับบทเรียนสำเร็จรูป จนถึงศตวรรษที่ 19 ได้มีการศึกษาค้นคว้าและการทดลองทางจิตวิทยาอย่างจริงจังจึงได้นำผลการทดลองต่างๆ มาประกอบในการสร้างบทเรียน ในปี ค.ศ. 1950 บทเรียนสำเร็จรูปได้เป็นที่รู้จักและแพร่หลาย โดยได้มีการแบ่งกลุ่มผู้ค้นคว้าและวิจัยงานด้านนี้เป็น 2 กลุ่ม คือ (ประหยัด จิระวรพงษ์, 2529)

หัวหน้ากลุ่มแรก คือ บี เอฟ สกินเนอร์ (B. F. Skinner) ซึ่งเป็นเจ้าของบทเรียนที่ต้องการให้ผู้เรียนเขียนคำตอบลงในบทเรียนเรียกบทเรียนนี้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง (Linear Program หรือ Construct – Response Program)

กลุ่มที่สองมี นอร์แมน คราวเดอร์ (Norman A. Crowder) เป็นหัวหน้าเจ้าของบทเรียนที่ต้องการให้ผู้เรียนตอบคำถามแบบเลือกตอบเรียกบทเรียนประเภทนี้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา (Branching Program หรือ Multiple – Choice Program)

สำหรับประเทศไทยผู้นำความคิดเกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูป คือ ดร.เปรี๊ญ ภูมิพ แห่งภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสาธน์มิตร ทั้งนี้เพราะเป็นผู้ที่เขียนบทความและเอกสารเกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูปและเป็นวิทยากรให้กับสถาบันต่าง ๆ ตลอดทั้งสนับสนุนให้นิสิตปริญญาโทหลายสาขาค้นคว้า เกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูปจนเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในปี พ.ศ. 2510 กรมวิชาการ ได้ให้ความสนใจมากจนสามารถผลิตหนังสือบทเรียนสำเร็จรูป วิชาพีชคณิต สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขึ้นใช้อย่างเป็นทางการในขณะนั้น

บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง การให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ซึ่งมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากบทเรียนปกติ กล่าวคือ เป็นบทเรียนที่นำเนื้อหาสาระ ที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแตกเป็นหน่วยย่อย (Small Steps) เพื่อให้ง่ายต่อผู้เรียนในการเรียนรู้ และเสนอแก่ผู้เรียนในลักษณะที่ให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เรียน และตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้ทันที (Immediate Feedback) ว่าผิดหรือถูก ผู้เรียนสามารถใช้เวลาเรียนได้มากน้อยตามความสามารถ ตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (ทิตินา เขมณีนี, 2544)

การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป มีขั้นตอนการสร้างตามลำดับ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมแบบออกпен 5 ขั้น คือ

- 1.1 เลือกชื่อเรื่องโดยเลือกในเนื้อหาวิชาที่ผู้เขียนมีความรู้ในเรื่องนั้น
- 1.2 เตรียมเค้าโครงเนื้อหา โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดที่จะเสนอและผู้เขียนบทเรียนต้องสามารถรวบรวมความรู้ในเนื้อหาวิชาให้ครบถ้วน
- 1.3 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 1.4 สร้างแบบทดสอบสำหรับวัดพฤติกรรมเบื้องต้น ซึ่งคะแนนของแบบทดสอบจะบอกให้รู้ว่าควรเริ่มที่บทเรียนตอนใด แบบทดสอบนี้ควรมีหลายพฤติกรรม
- 1.5 สร้างแบบทดสอบสำหรับวัดพฤติกรรมขั้นสุดท้าย เพื่อรู้ว่าผู้เรียนได้รับความรู้จากบทเรียนสำเร็จรูปแล้ว

2. ขั้นตอนการเขียนบทเรียน

2.1 เสนอเนื้อหาในรูปกรอบต่างๆ โดยกรอบหนึ่งๆ ก็คือเนื้อหาวิชาย่อยๆ ซึ่งจะให้ผู้เรียนสนองตอบต่อสิ่งเร้าในชั้นต่างๆ ที่ผู้เขียนบทเรียนสร้างขึ้น เพื่อนำผู้เรียนไปถึงจุดมุ่งหมาย โดยอาศัยหลักความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้และการตอบสนอง

2.2 ให้ผู้เรียนตอบสนองอย่างแข็งขันโดยถือหลักว่าผู้เรียนจะยอมรับในเนื้อหาที่ตอบถูกเท่านั้น

2.3 มีการยืนยันหรือตรวจแก้การตอบสนองของผู้เรียนลักษณะบทเรียนสำเร็จรูปจะมี การเปรียบเทียบคำตอบที่ถูกกับคำตอบที่ผิด เมื่อผู้เรียนพบว่าการตอบสนองนั้นถูกต้องจะได้รับการยืนยันแต่ถ้าการตอบสนองผิดก็จะได้รับคำตอบที่ถูกต้อง

2.4 วิธีการการปูพื้นนี้เป็นเครื่องมือในกรอบต่างๆ ของบทเรียนเพื่อนำไปสู่การสนองตอบ ที่ถูกต้อง

2.5 การจัดลำดับขั้นของกรอบต่างๆ เช่น คำจำกัดความและการวิเคราะห์พฤติกรรม บทเรียนที่ต้องการสอน นอกจากนั้นยังจะขึ้นอยู่กับภาวะการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับภารกิจต่างๆ ซึ่ง ได้แก่การแยกแยะและสรุป จะเกิดขึ้นพร้อมกันระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองและการเสริมแรง

3. ขั้นตอนการทดลอง

3.1 ขั้นตอนนี้เป็นฉบับร่างจากต้นฉบับ ซึ่งอาจเป็นแผนๆ เพื่อให้ให้นักเรียนอ่านด้านหนึ่ง และตอบสนองตอบอีกด้านหนึ่ง ในขั้นที่เป็นการนำบทเรียนไปทดลองกับเด็กคนเดียวในช่วงเวลาหนึ่ง แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อนำไปทดลองกับเด็กคนอื่นต่อไป

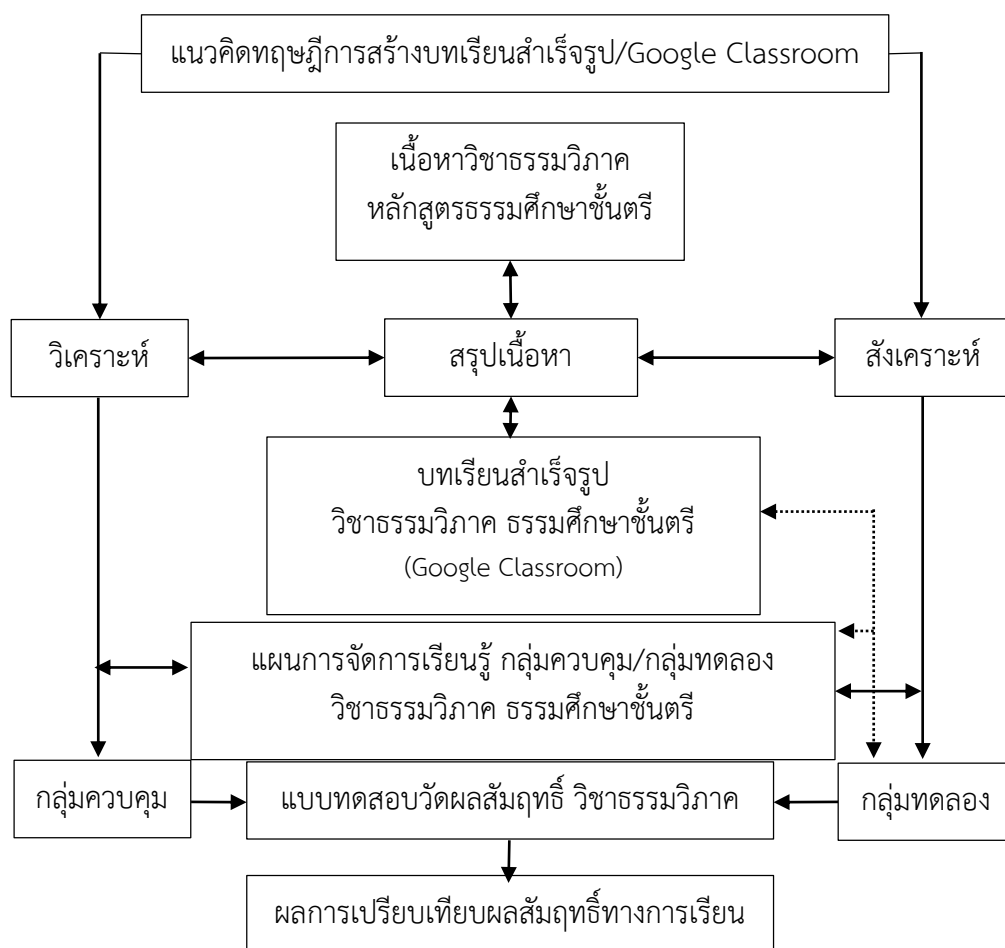
3.2 แก้ไขฉบับร่าง เป็นการนำฉบับร่างจากต้นฉบับมาปรับปรุงแก้ไขในแง่มุมต่างๆ เพื่อให้ได้บทเรียนที่ดี

3.3 ทดสอบฉบับร่างที่แก้ไขแล้ว และพิจารณาแก้ไขอีกครั้งหลังจากแก้ไขในข้อ 3.2 แล้วนำไปทดสอบกับผู้เรียนจำนวน 15 – 40 คน หรือมากกว่า แล้วนำกลับมาปรับปรุงอีกครั้ง โดยถือเกณฑ์มาตรฐานให้มีอัตราผิดพลาดเพียง 20 เปอร์เซ็นต์ สรุปรูปแบบและประเภทของบทเรียนสำเร็จรูป สรุปได้ว่าการเลือกรูปแบบและการจัด ประเภทของบทเรียนสำเร็จรูป ต้องศึกษาให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่สามารถนำมาประยุกต์เป็นนวัตกรรมประเภทต่างๆ ได้แก่ หนังสืออ่าน เทปบันทึกเสียง ฟิล์มสตริป ฯลฯ อันส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ไปตามที่คาดหวัง (ชม ภูมิภาค, 2524)

การจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษา

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวงกล่าวว่าการศึกษาศรีปริยัติธรรมแผนกธรรมตามหลักสูตรของคณะสงฆ์เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาขั้นพื้นฐานที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสามารถพัฒนาปัญญาของตนให้เจริญยิ่งขึ้นเป็นดุจแสงสว่างนำชีวิตไปสู่ความสำเร็จตามปรารถนาผู้ศึกษาธรรมให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งและปฏิบัติตามด้วยดีแล้วพึงนำความรู้ความเข้าใจนั้นไปปฏิบัติบูชา เพราะการปฏิบัติบูชาจะก่อให้เกิดผลคือความสุขความเจริญแก่ผู้ปฏิบัติอันวยคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติบ้านเมืองธำรงรักษาพระพุทธศาสนาให้มั่นคงสถาพร (สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง, 2556)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบสุ่มมีกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม (Randomize Control-Group Pretest-Posttest Design)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนวัดเวฬุวนาราม ต.ลำพญา อ.บางเลน จ.นครปฐม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 50 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยนำรายชื่อนักเรียนมาคละกัน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง ได้กลุ่มทดลอง (Experimental group) จำนวน 25 คน และ กลุ่มควบคุม (Control group) จำนวน 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี จำนวน 9 แผน 9 ชั่วโมง

2. แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ของกลุ่มควบคุม เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การสอนแบบปกติ จำนวน 9 แผน 9 ชั่วโมง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับความรู้ วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดปฐมนิเทศนักเรียน เพื่อทำความเข้าใจถึงกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรีของกลุ่มทดลอง และการเรียนแบบปกติของกลุ่มควบคุม แนะนำเกี่ยวกับบทบาทของนักเรียน เป้าหมายของการเรียน และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

2. ทำการทดสอบก่อนเรียน (pretest) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ดำเนินการทดลองสอนโดยใช้เวลาในการทดลองสอน 9 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง ทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองสอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี และกลุ่มควบคุมใช้การสอบแบบปกติ

4. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน

5. ตรวจสอบผลการสอบ นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี โดยใช้สูตร (มาเรียม นิลพันธุ์, 2547)

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \text{ เมื่อ}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence)

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. หาค่าความยากง่าย (p) และหาค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี รายข้อโดยใช้เทคนิค 27 % ใช้สูตร (วสมน มณีดำ, 2549)

$$\text{ค่าความยากง่าย (p)} = \frac{R_H + R_L}{2n} \text{ เมื่อ}$$

p แทน ค่าความยากง่ายของข้อสอบแต่ละข้อ

R_H แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงที่ตอบถูกในแต่ละข้อ

R_L แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูกในแต่ละข้อ

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูง=นักเรียนในกลุ่มต่ำ

การหาค่าอำนาจจำแนก D โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าอำนาจจำแนก (D)} = \frac{R_H - R_L}{n} \text{ เมื่อ}$$

D แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ

R_H แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

R_L แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูง=นักเรียนในกลุ่มต่ำ

3. หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี โดยคำนวณจากสูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) วิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.375

4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ระหว่างการสอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรีกับการสอนแบบปกติ โดยการทดสอบค่าที (t-test for Independent Group)

5. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่สอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี โดยการทดสอบค่าที (t-test for Dependent Group)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาห้องเรียนออนไลน์เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้วิชาธรรมวิภาคสำหรับนักเรียน ธรรมศึกษาชั้นตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการสอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์กับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่สอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาธรรมวิภาค หลักสูตรธรรมศึกษาชั้นตรี ของนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่สอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่สอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์ ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาธรรมวิภาค หลักสูตรธรรมศึกษาชั้นตรี ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่สอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีรายละเอียดปรากฏดังตาราง

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ของนักเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์กับกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	25	30.44	2.87	-6.31*
กลุ่มควบคุม	25	26.00	2.56	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์ สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติ ($\bar{x} = 30.44 : \bar{x} = 26.00$) ตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบโดยใช้ค่าทดสอบ t-test พบว่า ความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	25	20.75	2.99	-35.34*
หลังการทดลอง	25	45.75	1.76	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่สอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 45.75 : \bar{x} = 20.75$) ตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบโดยใช้ค่าทดสอบ t-test พบว่า ความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง

เลขที่	คะแนน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	30	80
2	20	90
3	37	88
4	49	92
5	46	84
6	69	91
7	48	89
8	39	93
9	47	82
10	43	76
11	49	85
12	51	91
13	42	84
14	53	94
15	44	74
16	48	83
17	32	81
18	49	80
19	20	63

20	32	81
21	38	84
22	41	81
23	67	75
24	51	98
25	39	74

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 25 คน ที่สอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์ วิชา ธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ได้คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีผู้ได้คะแนนทดสอบก่อนเรียน ต่ำสุด คือ 0 คะแนน จำนวน 3 คน ปรากฏว่าหลังเรียนได้สูงขึ้น คือ 58, 61, 51 คะแนน ตามลำดับ ส่วน นักเรียนผู้ที่มิได้คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงสุด คือ 98 คะแนน

อภิปรายผลการวิจัย

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาธรรมวิภาค หลักสูตรธรรมศึกษาชั้นตรี ของนักเรียน กลุ่มทดลอง ที่สอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี สูงกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ใช้การสอนแบบปกติ ชี้ให้เห็นว่าห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี เป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสม สามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระหลักธรรมต่างๆ ในวิชา ธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ได้มากกว่าการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนโดยการใช้ ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี นับได้ว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนวิชาธรรม วิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี เนื่องด้วยการสอนแบบปกติมีความจำกัดในเรื่องเวลา ที่ไม่เพียงพอต่อ การศึกษาเนื้อหาให้ครบทุกรายวิชา ตามหลักสูตรธรรมศึกษาชั้นตรี โดยเฉพาะวิชาธรรมวิภาค ซึ่งมีเนื้อหามาก แต่เวลาเรียนมีน้อย ดังที่ พระพิศาล ปภสสุโร (อนันต์), 2556) กล่าวถึงสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ธรรมศึกษาว่า การเรียน การสอนไม่มีความต่อเนื่องมีสาเหตุมาจากเวลาเรียนไม่มีระบบที่ชัดเจนแน่นอน ควรจัด เวลาเรียนให้ เป็นระบบ จากเดิมเวลาเรียนน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับเนื้อหาควรมีการขยายเวลาเรียนให้มากขึ้น ดังนั้น การมอบหมายให้ผู้เรียนนำเอาบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเองจึงเท่ากับการเพิ่มเวลาการเรียน ทำให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาหลักธรรมครบทุกหมวด และทุกหัวข้อธรรม ตามขอบข่ายวิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษา ชั้นตรี

แม้ว่าการสอนแบบปกติผู้สอนสามารถสอนตามเนื้อหาได้ครบถ้วน แต่ก็เป็นการนำเสนอเนื้อหาแบบ รวดเร็ว เพื่อให้ทันกับเวลา จริงอยู่ศักยภาพของผู้เรียนย่อมมีความแตกต่างกัน การสอนแบบปกติจึงไม่สามารถ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้ทุกคน ส่วนการศึกษาจากบทเรียนสำเร็จรูป ผู้เรียนสามารถใช้เวลาใน การศึกษาทำความเข้าใจได้ตามศักยภาพการเรียนรู้ของตน ดังที่ ทิศนา แฉมมณี กล่าวว่า การให้ผู้เรียนศึกษา บทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง... ผู้เรียนสามารถใช้เวลาเรียนได้มากน้อยตามความสามารถของตนเอง (ทิศนา แฉมมณี, 2544) ในทำนองเดียวกันนี้ บุญชม ศรีสะอาด กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป (Programmed Instruction) คือ สื่อการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียน เรียนด้วยตนเอง จะช้าหรือเร็ว ขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคล (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) และยังสอดคล้องกับแนวคิดของบุญเกื้อ ควรหาเวช ดังที่กล่าวว่า การเรียนโดยใช้ บทเรียนสำเร็จรูป ไม่จำกัดเวลาในการเรียน ผู้เรียนสามารถใช้เวลาเรียนตามความสามารถของแต่ละคน คนอ ่อนอาจใช้เวลามากกว่าคนเก่ง แต่ก็สามารถเรียนได้สำเร็จเช่นกัน (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2530) ด้วยเหตุนี้ส่งผล

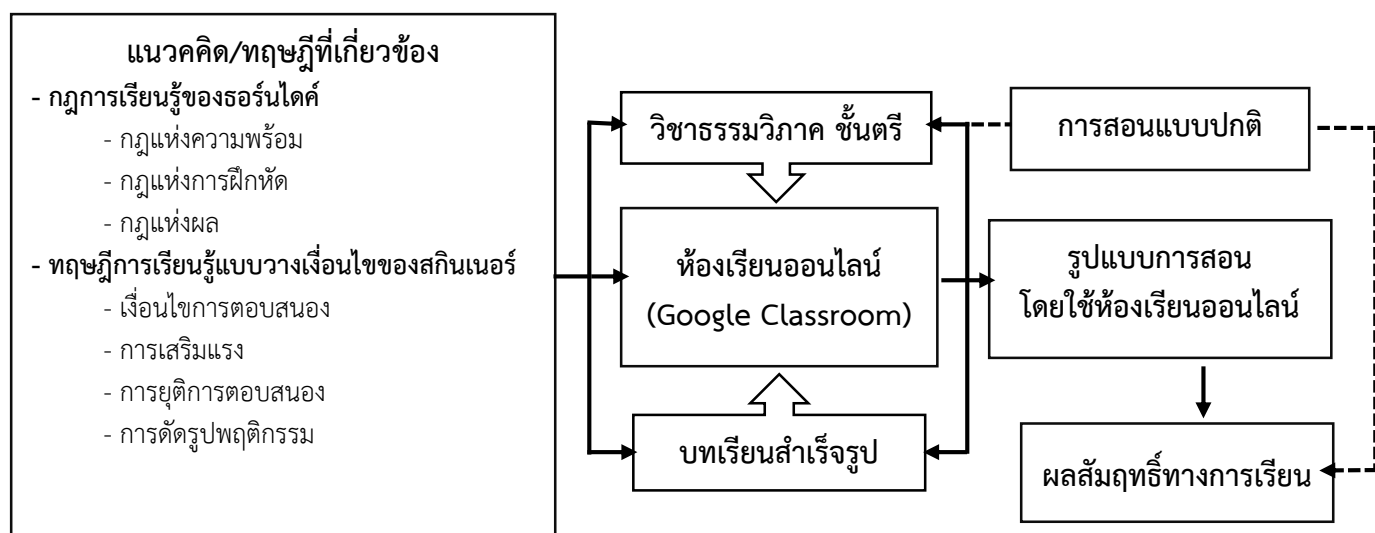
ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาธรรมวิภาค หลักสูตรธรรมศึกษาชั้นตรี ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่สอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี สูงกว่าการสอนแบบปกติ

จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่สอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หากว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจกล่าวได้ว่าความรู้ของผู้เรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนแตกต่างกันไม่มาก หรือความรู้ที่ได้รับหลังจากการเรียน ไม่ได้เพิ่มมากขึ้นเท่าไร เปรียบเทียบเช่น สีขาวกับสีเทา ซึ่งแตกต่างกันก็จริงแต่ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งให้เห็นว่า ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับก่อนเรียนกับหลังเรียนแตกต่างกันอย่างชัดเจน เปรียบเทียบเช่น สีขาวกับสีดำ ซึ่งแตกต่างกันอย่างชัดเจน หรือแตกต่างชนิดที่เรียกว่าตรงกันข้าม เพ็ญศรี สร้อยเพชร แสดงทัศนะดังมีใจความสำคัญ ต่อไปนี้ การเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป นับได้ว่าเป็นรูปแบบการเรียนที่มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี (เพ็ญศรี สร้อยเพชร, 2542)

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ตั้งข้อสังเกตว่า นักเรียนสามารถตอบคำถามจากบทเรียนได้เป็นอย่างดี และนอกจากนี้ยังใช้หลักของการรู้ผล (Feedback) คือ ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้การกระทำของตนเองว่าสิ่งที่ทำไปนั้นถูกหรือผิด ถ้าผิดที่ถูกควรเป็นอย่างไร โดยนักเรียนสามารถตรวจสอบคำตอบของตนเองได้อย่างทันท่วงที ซึ่งการเรียนในลักษณะนี้จะทำ ให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน เกิดแรงเสริมในทางบวก ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า หลักการที่เป็นลักษณะของห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมาย การนำเสนอเนื้อหาโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อ่านส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

สรุปองค์ความรู้

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขของสกินเนอร์ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์ (Google Classroom) ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 แสดงองค์ความรู้จากการนำแนวคิดกฎการเรียนรู้ของธอร์นไคค์ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขของสกินเนอร์ มาพัฒนาห้องเรียน Google Classroom เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาธรรมวิภาค สำหรับนักเรียนธรรมศึกษาชั้นตรี

ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ Google Classroom เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงรูปแบบที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับนักเรียนโดยใช้วิธีการนำเสนอเนื้อหาจากง่ายไปหายาก จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ นำเสนอเนื้อหาเพิ่มขึ้นทีละน้อย (Gradual approximation) เน้นหลักของการมีส่วนร่วม (Active participation) หลักของการรู้ผล (Feedback) และหลักของความสำเร็จ (Success experience) ซึ่งหลักดังกล่าวถือว่าเป็นกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี มีการจัดลำดับให้มีความต่อเนื่อง นำเสนอเนื้อหาโดยการศึกษาหลักธรรมจากเนื้อเรื่องที่อ่านให้เข้าใจเสียก่อน แล้วจึงอ่านเนื้อเรื่องที่ละเอียดย่อหน้า และแต่ละย่อหน้า จะมีแบบทดสอบเพื่อทดสอบความเข้าใจในเนื้อหาในย่อหน้านั้น ๆ ถ้าไม่ยังเข้าใจนักเรียนสามารถย้อนกลับไปอ่านเพื่อทำความเข้าใจใหม่ได้

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนตอบคำถามในแต่ละกิจกรรมทำแบบทดสอบที่ตรวจตอบอัตโนมัติ ซึ่งการที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีนี้จะทำให้นักเรียนติดตามบทเรียนตลอดเวลา สอดคล้องกับแนวคิดของสมบัติจรุงเรืองพัฒนา ที่กล่าวว่า การเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและคงทน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

1) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นำรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษาให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในระบบการเรียนการสอน

2) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเรียนการสอนวิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี โดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วย

ตนเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งช่วยฝึกความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ต่อตนเองของนักเรียนได้เป็นอย่างดี นักเรียนสามารถใช้ศึกษาหาความรู้ได้ตลอดเวลา และทุกสถานที่

3) ควรนำห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ไปทำการทดลองเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการสอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรีกับการสอนแบบปกติ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปนี้ ให้ดียิ่งขึ้นไป

4) ห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี สามารถใช้สอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่เรียนช้า หรือที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเองเป็นอย่างดี และเหมาะกับการเรียนการสอนธรรมศึกษา ที่มีปัญหาเรื่องเวลาเรียนไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาห้องเรียนออนไลน์วิชาธรรมวิภาค ธรรมศึกษาชั้นตรี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงหลักสูตร ขั้นตอนการผลิต ทฤษฎี จิตวิทยา อย่างละเอียดเพื่อให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับนักเรียนมากที่สุด

2) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาห้องเรียนออนไลน์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษาในรายวิชาอื่น ๆ เช่น วิชาพุทธประวัติ วิชาพุทธานุพุทธประวัติ วิชาอนุพุทธประวัติ วิชาเบญจศีล-เบญจธรรม และวิชาอุโบสถศีล เป็นต้น เพื่อใช้ในการศึกษาธรรมศึกษาชั้นตรี ธรรมศึกษาชั้นโท และธรรมศึกษาชั้นเอก

เอกสารอ้างอิง

กิตติศักดิ์ สิงห์สูงเนิน และณมน จีรังสุวรรณ. (2558). Google for Education กับการปฏิรูปการศึกษาไทย.

วารสารพัฒนาเทคนิคการศึกษา, 28(96).

จิราวัฒน์ ชिरเวทย์. (2542). บทเรียนสำเร็จรูป. นครปฐม : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม.

ชม ภูมิภาค. (2542). เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประสานมิตร.

ทศนา แหมมณี. (2544). 14 การสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2530). นวัตกรรมทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญวิทยการพิมพ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

ประหยัด จิระวรพงษ์. (2529). หลักการและทฤษฎีเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2542). การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม.

พระพิศาล ปภัสสร (อนันต์). (2556). “ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ธรรมศึกษาทุกระดับชั้น อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระวันชัย ปริบุญโน (เสมแจ้ง). (2555). “ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ”. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- เพ็ญศรี สร้อยเพชร. (2542). *บทเรียนสำเร็จรูป*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2547). *เอกสารประกอบการสอน, รายวิชา 464 460 วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Research Methodology in Behavioral and Social Sciences)*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วสมน มณีดำ. อ่างใน, เพียว ตันต์เจริญรัตน์. (2549). “การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติที่มีต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนแบบปกติ”. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2544). *เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544*. กรุงเทพมหานคร : พรทิพกราฟฟิค.
- สุชาติ บุชัยชยานนท์. (2555). “การปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาผู้ผ่านการสอบธรรมศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี”. *รายงานการวิจัย. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*,.
- สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม, *มติมหาเถรสมาคม เรื่อง บันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการ เรียนการสอนธรรมศึกษาในสถานศึกษา*. สืบค้น 13 เมษายน 2558. จาก <http://www.vitheebuddha.com/files/news/afca24485dfd99769a8109e1f7486bab.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2552). “รายงานการประเมินสถานภาพการมีส่วนร่วมของสถาบันพระพุทธศาสนาในการส่งเสริมการจัดการศึกษา”. *รายงานการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เพลิน สตูดิโอ จำกัด, 2552.
- สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง. (2556). *เรื่องสอบธรรมของสนามหลวงแผนกธรรม พ.ศ. 2556*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการศึกษาระเบียบพิธีกรรมแผนกธรรมและแผนกบาลี พ.ศ. 2558–2562*. สืบค้นเมื่อ 17 เมษายน 2558. จาก http://www.onab.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=9680:2014-10-06-14-58-07&catid=91:e-book-&Itemid=338
- สำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2549). “การศึกษารูปแบบและแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนธรรมศึกษาในสังคมไทย : ศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้เรียนธรรมศึกษาทุกระดับช่วงชั้นปีงบประมาณ 2549”. *รายงานการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

